

Jaarverslag 2021

Het
Compagnie
Fonds

Inhoud

4	Voorwoord
7	Bestuursverslag
13	Jaarrekening
19	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021
23	Toelichting op de balans per 31 december 2021
27	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2021
33	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
39	Participanten Het Compagnie Fonds 2021
47	Exclusieve bijeenkomsten Het Compagnie Fonds 2021
51	Nieuws vanuit het museum

Voorwoord

Het museum heeft in 2021 zijn deuren, wegens de Covid-19 maatregelen, pas op zaterdag 5 juni kunnen openen. Desalniettemin heeft het museum veel kunnen realiseren.

Het museum opende in 2021 twee tijdelijke en één vaste tentoonstelling: De langverwachte overzichtstentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon* werd op 30 september 2021, samen met onze collega's van het Greenwich museum in Londen, feestelijk geopend.

Een langvervulde en gekoesterde droom werd realiteit. In de tentoonstelling waren zo'n 40 schilderijen en 35 pentekeningen te zien die, naast onze eigen collectie, ook mogelijk werd gemaakt door genereuze bruiklenen van (inter)nationale musea en particuliere bruikleengevers. De pers besteedde er uitgebreid aandacht aan. Mede ook dankzij een mooie bijdrage vanuit Het Compagnie Fonds is deze tentoonstelling gerealiseerd.

De tweede tentoonstelling was de fototentoonstelling *I love Banda* van de Nederlandse fotografe Isabella Boon. In deze tentoonstelling onderzocht ze de invloed van de Nederlandse Indonesische geschiedenis op de Banda eilanden 400 jaar na de genocide van JP Coen.

Tevens werd de vaste presentatie van de *Solebay Tapestries* gerealiseerd. Zo heeft de grootste aankoop uit de geschiedenis van Het Scheepvaartmuseum nu een vaste plek in het museum gekregen.

In december werd tenslotte de website collectie.hetscheepvaartmuseum.nl gerealiseerd. Via deze website kunnen bezoekers beschrijvingen en beelden van objecten uit de gevarieerde collectie makkelijk opzoeken. Ook was het een mooi moment om, na een renovatie van ruim 7 maanden, het VOC-schip Amsterdam op 16 april 2021 weer bij ons aan de steiger te verwelkomen.

Ondanks dat veel evenementen, waaronder het Jaardiner, opnieuw niet door konden gaan, zijn er toch een aantal mooie activiteiten georganiseerd voor de participanten van Het Compagnie Fonds. Er zijn o.a. live online rondleidingen georganiseerd, de Zomerborrel was een succes en het hoogtepunt was natuurlijk het zeilen met de historische tjottervloot in Grou.

Ook al moest het museum opnieuw weer van half december tot en met eind januari 2022 de deuren sluiten, toch kijken we met een positieve blik richting de toekomst. Onze deuren staan gelukkig weer wijd open, bezoekers weten ons weer te vinden, nieuwe partnerschappen en samenwerkingen worden gesloten. En natuurlijk hoop ik u ook weer snel in het museum te zien.

Michael Huijser
Algemeen directeur

Bestuurs- verslag

Stichting Het Compagnie Fonds is hét particuliere steunfonds van Het Scheepvaartmuseum. Participanten van het fonds zijn mensen met passie voor de Nederlandse geschiedenis, de maritieme collectie, het water en de watersport. Het fonds is opgericht in 2008 om de grootscheepse renovatie van Het Scheepvaartmuseum mede mogelijk te maken. Vandaag de dag heeft de Stichting ten doel om *fondsen in te zamelen voor unieke projecten, tentoonstellingen en collectie aankopen ten behoeve van het realiseren van de doelstelling van Het Scheepvaartmuseum; het bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor en het inzicht in alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.*

Gebaseerd op de organisatievorm van de Vereenigde Oostindische Compagnie omschrijft Het Compagnie Fonds zich als een gezelschap waarin ondernemerschap, durf en visie van de participanten centraal staat. Vandaag de dag bestaat Het Compagnie Fonds uit vijf Kamers: De Ruyter Kamer, Maritieme Kamer, Londen Kamer, New York Kamer en de Amsterdam Kamer. De Kamers onderscheiden zich door hun geografische ligging of identiteit.

Terugblik op 2021

Ondanks dat het museum zijn deuren door de maatregelen rondom de Covid-19 pandemie pas op 5 juni 2021 kon heropenen, is er veel gerealiseerd. Het museum opende twee tijdelijke tentoonstellingen: *I love Banda* en *Willem van de Velde & Zoon*, en twee meerjarige tentoonstellingen: *Amsterdam Havenstad* en de *Solebay Wandtapijten*.

Daarnaast werd in 2021 de grote onderhoudsbeurt van het VOC-schip Amsterdam voltooid. Het schip werd eind oktober 2020 verscheept van Het Scheepvaartmuseum naar de werf, om op 16 april 2021 weer op zijn vaste plek aan de steiger aan te meren bij het museum. Het VOC-schip is een belangrijk onderdeel van het educatieprogramma en wordt o.a. met het programma *jij aan het roer* steeds breder ingezet als educatiemiddel.

Helaas moest het museum op 19 december voor de vierde keer dicht. De pandemie heeft uiteraard grote gevolgen gehad voor de financiële inkomsten, reguliere bezoekersaantallen, schoolbezoek en de medewerkers van Het Scheepvaartmuseum. Mede dankzij steun vanuit het ministerie van OCW en de in 2020 doorgevoerde herstructurering van de organisatie in

Voorstelling *Future for the Past*

combinatie met voldoende weerstandsvermogen staat het museum er goed voor.

Ook Het Compagnie Fonds speelde in 2021 een belangrijke rol door middel van de betrokkenheid van de participanten, de bijdrages die worden gedaan aan verschillende projecten en de kennis en het netwerk dat wordt ingezet ten behoeve van het museum. Er zijn bijdrages gedaan aan de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*, de wisseltentoonstelling in de presentatieruimte en het online-educatieprogramma.

Activiteiten

Ook konden wederom veel geplande activiteiten als gevolg van de Covid-19 pandemie niet doorgaan. Om toch de verbinding met onze participanten te houden, zijn er verschillende online bijeenkomsten georganiseerd. Er was een live rondleiding door de nog niet geopende tentoonstelling *Amsterdam Havenstad* o.l.v. de conservator kunstnijverheid Tim Streefkerk en een rondleiding door het depot o.l.v. Frans van den Hoven, hoofd collectiebeheer. Beide online evenementen werden goed bezocht.

Op donderdag 8 juli heeft het museum voor de participanten van Het Compagnie Fonds een zomerborrel kunnen organiseren en dit jaar kon de Heeren XVII Cup wél doorgaan. Deze zeilwedstrijd vond plaats van 16 t/m 18 september in Grou, Friesland. Er werd ontzettend uitgekeken naar een mooie afsluiter van het jaar in de vorm van het Jaardiner, maar deze moest helaas vanwege opnieuw aangescherpte maatregelen, last minute afgezegd worden.

Werving en behoud

Vanwege de lange sluiting van het museum en afgezegde bijeenkomsten, was het ook dit jaar een grotere uitdaging nieuwe participanten te werven voor Het Compagnie Fonds. In 2021 zijn er vijf nieuwe participanten geworven en tien participanten hebben hun participatieperiode gecontinueerd. Drie participanten hebben hun participatie na afloop van hun termijn niet verlengd. De duur van een participatieperiode omvat vijf jaar en kan na iedere aflopende periode verlengd worden met nogmaals vijf jaar. Het bestuur blijft zich actief inzetten voor de werving van nieuwe

participanten om de continuïteit van het fonds te waarborgen.

Financiën en bijdrages

In 2021 is een totaalbedrag van € 209.949 aan het fonds toegevoegd door de bijdrages van participanten. Het Compagnie Fonds heeft € 180.000 bijgedragen aan verschillende projecten van Het Scheepvaartmuseum, waaronder een bedrag van € 150.000 voor de *Van de Velde* tentoonstelling. Het positieve resultaat over 2021 bedraagt in totaal € 3.954.

Gedurende 2021 zijn de lasten voor 85,85% ten goede gekomen aan de doelstelling (tegenover 92,45% in 2020). Er is 9,57% besteedt aan kosten voor de werving en 4,58% aan het beheer en administratie van het fonds. Het Compagnie Fonds is geen financieringsverplichting aangegaan. De solvabiliteit en liquiditeit bedroegen per 31 december 2021 respectievelijk 97,4% en 38,3. Het fonds heeft op 31 december 2021 een eigen vermogen van € 961.811.

Bestuur

Het bestuur van Stichting Het Compagnie Fonds legt verantwoording af in de jaarrekening en het bestuursverslag. De stichting heeft een ANBI-status en onderschrijft de acht principes van de Governance Code Cultuur 2019. De toepassing en werking van de code staat op de agenda bij alle bestuursvergaderingen. Ter bevordering van een goede gang van zaken met betrekking tot de algemene gang van zaken in de stichting en de werkwijze tussen het bestuur en Het Scheepvaartmuseum, is een huishoudelijk reglement opgesteld,

Het bestuur van Stichting Het Compagnie Fonds bestaat uit minimaal drie en maximaal zeven leden. De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar. Na deze termijn kan éénmalige verlenging plaats vinden voor een gelijke periode. De Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum en de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum hebben ieder het recht, om na overleg met het bestuur, één bestuurslid te benoemen.

Het bestuur had in 2021 de volgende samenstelling:

		Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
Voorzitter	Manfred Schepers	2016	2020	
Penningmeester	Robbert Sijbrandij	2015	2019	
Secretaris	Dirk Stolp (Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum)	2020		
Leden	Lukas Kolff Sylvia Boer	2018 2021		2022

De portefeuillevindeling van het bestuur is als volgt:

- i. Voorzitter; strategie & governance
- ii. Vicevoorzitter; fondsenwerving & mecenaat
- iii. Penningmeester; financiën en risicobeheersing

Alle overige bestuursleden zijn tevens belast met de portefeuilles fondsenwerving & mecenaat.

Stichting Het Compagnie Fonds kent een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Wel mogen zij jaarlijks maximaal € 500 aan reiskosten declareren. Hier is in 2021, net als in voorgaande jaren, geen gebruik van gemaakt. De stichting heeft geen personeelsleden in dienst. De fondsenwerving wordt verzorgd door de afdeling development van Het Scheepvaartmuseum.

In 2021 is er door het bestuur van Het Compagnie Fonds twee keer vergaderd. Beide vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de algemeen directeur en het hoofd development van Het Scheepvaartmuseum, als ook de relatie-manager van Het Compagnie Fonds.

Risicobeheersing

De financiële administratie van Het Compagnie Fonds is ondergebracht bij de afdeling financiën van Het Scheepvaartmuseum. Ook de interne risicomanagement- en controlesystemen van Het Scheepvaartmuseum worden gebruikt voor wat betreft de in- en uitgaande betalingen van de stichting. Deze beheersing wordt voldoende geacht gezien de omvang van de stichting en de frequentie van betalingen en ontvangsten.

Vooruitzicht naar 2022

Het Compagnie Fonds zal Het Scheepvaartmuseum in 2022 met een bedrag van € 75.000 steunen voor de realisatie van de tijdelijke tentoonstelling *Mens op Zee* (werktitel) die geopend zal worden in het najaar. Ook heeft het bestuur eenzelfde bedrag toegezegd voor de realisatie van de semi-vaste nieuwe familietentoonstelling voor de allerkleinste bezoekers van 2 tot en met 8 jaar oud. Deze zal op 6 juli 2022 geopend worden.

Tenslotte zal het fonds in 2022 de derde (van vier) jaarlijkse bijdrage leveren van € 25.000, te besteden aan het gereed ma-

ken van enkele locaties in het museum om meer objecten uit de collectie frequenter tentoon te stellen.

Het bestuur van Het Compagnie Fonds dankt iedereen van harte die het museum, in deze roerige en onzekere tijden met gesloten deuren en een wereldwijde pandemie, is blijven steunen.

Bestuur Het Compagnie Fonds (juni 2022)

Zomerborrel, juli 2021

Jaarrekening

Balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

	euro	euro	euro	euro
	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2020
Activa				
Vlottende activa				
Vorderingen	68.045		64.596	
Liquide middelen	919.561		935.952	
		987.606		1.000.548
		987.606		1.000.548
Passiva				
Reserve en fondsen				
Algemene reserve	25.000		25.000	
Bestemmingsreserve HSM	936.811		932.857	
		961.811		957.857
Kortlopende schulden		25.795		42.691
		987.606		1.000.548

Staat van baten en lasten over 2021

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020	Begroot 2022
	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Baten				
Baten van particulieren				
Bijdragen Heeren en Dames XVII	209.949	213.000	204.618	177.000
Overige bijdragen en giften activiteiten	13.462	10.000	7.896	10.000
Som van geworven baten	223.411	223.000	212.514	187.000
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
Toekenning VNHSM	8.400	9.000	9.900	6.300
Toekenning HSM	180.000	180.000	153.700	175.000
Kosten activiteiten	13.462	10.000	681	10.000
	201.862	199.000	164.281	191.300
Wervingskosten				
Provisies	293	500	1.029	500
Kosten fondsenwerving	3.243	3.500	3.521	3.500
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	4.000	-	-	-
	7.536	4.000	4.550	4.000
Kosten beheer en administratie				
Accountantskosten	7.845	8.000	7.668	8.100
	7.845	8.000	7.668	8.100
Saldo voor financiële baten en lasten	6.168	12.000	36.015	16.400-

	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2020	Begroot 2022
	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Saldo financiële baten en lasten				
Bankkosten	264	250	453	275
Negatieve rente	1.950	1.150	-	2.000
Rentebaten/lasten	-	-	-	3.600
	2.214	1.400	453	5.875
Bestemming saldo van baten en lasten	3.954	10.600	35.562	22.275-
Toevoeging/onttrekking aan				
Bestemmingsreserve HSM	3.954	10.600	35.562	22.275-
Totale lasten	219.457	212.400	176.952	209.275

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021

Algemeen

Het Compagnie Fonds, opgericht op 8 februari 2008, is gevestigd te Kattenburgerplein 1 in Amsterdam. Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 342.954.47. Dit verslagjaar heeft betrekking op de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

Doel van de Stichting

De Stichting heeft ten doel het verzamelen van fondsen ten behoeve van de herinrichting, in de meest ruime zin van het woord, van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam opdat het museum een “museum of excellence” wordt en kan blijven. Onder herinrichting wordt mede verstaan de restauratie van objecten en de uitbreiding van de collectie, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJk-C2 Kleine Fondsenwervende Organisaties. Aangezien de totale baten van Het Compagnie Fonds minder dan €500.000 bedragen per jaar, mag de organisatie volstaan met de publicatie van een versimpelde jaarrekening.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

De in deze jaarrekening opgenomen begroting is gepresenteerd voor jaarrekeningdoeleinden, en wordt niet gebruikt als stuurinformatie.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten, handelsschulden en overige te betalen posten in de jaarrekening. De stichting heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vordering onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. Voor-

zieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserve en fondsen

Algemene reserve

De algemene reserve is gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn. Daarmee kunnen de lopende verplichtingen worden voldaan. Het bestuur heeft besloten dat het aanhouden van een reserve van 25.000 euro voldoende is om zeker te stellen dat de Stichting in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsreserve HSM (Het Scheepvaartmuseum)

De bijdragen 'Heeren en Dames XVII' en bijdragen van derden zonder een specifiek oormerk worden aangewend ten behoeve van Het Scheepvaartmuseum. Het bestuur heeft 3 doelen geformuleerd:

- Aankoop en onderhoud collectie
- Ondersteuning realisatie tentoonstellingen
- Ontwikkeling Marine terrein

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Baten bedrijven en Stichtingen en Heeren en Dames XVII

De bijdragen worden als baten verantwoord in het jaar waarop deze betrekking heeft.

Overige bijdragen en giften

Overige bijdragen en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij volgens overeenkomst vorderbaar zijn.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

	2021	2020
	euro	euro
Vorderingen		
Debiteuren	33.338	46.318
KBF	38.707	18.278
Voorziening dubieuze debiteuren	4.000-	-
Totaal vorderingen	68.045	64.596

Van het openstaande bedrag op de vordering Heeren en Dames XVII staat € 2.000 open voor meer dan een jaar.

Liquide middelen		
ING Bank rekening courant	375.689	391.491
ING Bank spaarrekening	181.831	182.003
ABN AMRO Bank rekening courant	346.041	346.458
ABN AMRO Bank spaarrekening	16.000	16.000
Totaal liquide middelen	919.561	935.952

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Reserve en fondsen

	31 december 2021	Resultaat- bestemming	31 december 2020
Eigen vermogen	<i>euro</i>	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Algemene reserve	25.000	-	25.000
Bestemmingsreserve HSM	936.811	3.954	932.857
Totaal eigen vermogen	961.811	3.954	957.857

	2021	2020
Algemene reserve	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Saldo 1 januari	25.000	25.000
Resultaatbestemming	-	-
Saldo 31 december	25.000	25.000

Door het bestuur is besloten dat het aanhouden van een algemene reserve van € 25.000 voldoende is voor de dekking van risico's op korte termijn.

	2021	2020
Bestemmingsreserve HSM	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Saldo 1 januari	932.857	897.295
Resultaatbestemming	3.954	35.562
Saldo 31 december	936.811	932.857

Resultaatbestemming

Het bestuur van de Stichting heeft besloten om het resultaat over het boekjaar als volgt te verdelen:

	2021
	<i>euro</i>
Toename van bestemmingsreserve HSM	3.954
Totaal resultaat	3.954

Het vorenstaande is reeds verwerkt in de jaarrekening 2021 van de Stichting.

	2021	2020
Kortlopende schulden	<i>euro</i>	<i>euro</i>
Vooruitontvangen bijdragen Heeren en Dames XVII	-	15.000
Saldo activiteiten HCF-leden	7.219	9.881
Vereeniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum Amsterdam (VNHSM)	10.140	10.140
Accountantskosten	8.282	7.670
Crediteuren	154	-
Totaal kortlopende schulden	25.795	42.691

De kortlopende schulden zijn schulden met een looptijd van minder dan een jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Toezeggingen bijdragen bij het opmaken van de jaarrekening

Op basis van notariële akten en participatie overeenkomsten ontvangt Het Compagnie Fonds in de komende jaren de volgende bijdragen:

	<i>euro</i>
Heeren en Dames XVII	355.773
Totaal	355.773
Te ontvangen in:	
2022	152.000
2023-2026	203.773
	355.773

Toezeggingen Het Scheepvaartmuseum

Vaste familie tentoonstelling	75.000
Mens op Zee tentoonstelling	75.000
Drie wissel tentoonstellingen, € 25.000 per jaar voor de komende 3 jaar	25.000
	175.000

Algemeen Nut Beogende Instelling cultuur (ANBI)

Op 2 april 2009 verkreeg Het Compagniefonds de status van Algemeen Nut Beogende Instelling, per datum van de oprichting van het Fonds 8 februari 2008. Het Compagnie Fonds is aangemerkt als culturele ANBI.

27

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2021

Heeren en Dames XVII

	2021	2020
	euro	euro
Participatieovereenkomst 1° fase		
Maritieme Kamer	27.000	21.000
New York Kamer	-	3.000
Londen Kamer	30.000	15.000
De Ruyter Kamer	12.000	15.000
Amsterdam Kamer	15.000	45.000
Totaal participatieovereenkomst 1° fase	84.000	99.000
Participatieovereenkomst 2° fase		
Maritieme Kamer	54.000	45.700
New York Kamer	2.000	15.918
Londen Kamer	9.227	8.000
De Ruyter Kamer	22.000	30.000
Amsterdam Kamer	4.000	2.000
Totaal participatieovereenkomst 2° fase	91.227	101.618
Participatieovereenkomst 3° fase		
Maritieme Kamer	4.000	4.000
New York Kamer	22.722	-
Londen Kamer	-	-
De Ruyter Kamer	8.000	-
Amsterdam Kamer	-	-
Totaal participatieovereenkomst 3° fase	34.722	4.000
Totaal Heeren en Dames XVII	209.949	204.618

Overige baten en lasten

	2021	2020
	euro	euro
Overige baten		
Leden activiteiten	13.462	996
Extra bijdrage leden	-	6.900
Totaal overige baten	13.462	7.896
Overige lasten		
Leden activiteiten	13.462	681

Toekenning Het Scheepvaartmuseum 2021

Het bestuur heeft in 2021 de volgende bedragen toegekend ten behoeve van:	euro
Van de Velde tentoonstelling	150.000
Vier wisseltentoonstellingen, € 25.000 per jaar voor de komende 4 jaar	25.000
Educatie online	5.000
Totaal	180.000

Personeel

Gedurende 2021 heeft de Stichting evenals in 2020 geen personeelsleden in dienst.

Beloning bestuurders

Het bestuur van Het Compagnie Fonds ontvangt geen beloning of vergoedingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

-

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het resultaat.

12 | 12

Solebay wandtapijten Solebay tapestries

Willem van de Velde de Oude en zijn zoon verhuisden in de winter van 1672 naar Engeland om te werken aan het koninklijke hof in Londen. Een van hun eerste opdrachten was het maken van een ontwerp van zes enorme wandtapijten van de Slag bij Solebay. De tapijten werden vervolgens door Francis en Thomas Poyntz geweven. Tien jaar later werd een tweede set gemaakt, mogelijk als geschenk van koning Jacobus II voor admiraal George Legge. In deze zaal zijn daarvan twee tapijten te zien. Deze werden in 2020 door Het Scheepvaartmuseum aangekocht.

Willem van de Velde the Elder and his son moved to England in the winter of 1672 to work at the royal court in London. One of their first commissions was to create designs for six enormous tapestries showing the Battle of Solebay. The tapestries were subsequently woven by Francis and Thomas Poyntz. Ten years later, a second series was made, possibly as a gift from King James II to Admiral George Legge. Two tapestries from that set are displayed in this room. These were purchased in 2020 by the National Maritime Museum.

Controle- verklaring

van de onafhankelijke accountant

Aan: *het bestuur van Stichting
Het Compagnie Fonds te Amsterdam.*

**A. Verklaring over de in het
financieel verslag opgenomen
jaarrekening 2021**

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van
Stichting Het Compagnie Fonds te
Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel
jaarverslag opgenomen jaarrekening
een getrouw beeld van de grootte en de
samenstelling van het vermogen van
Stichting Het Compagnie Fonds per 31
december 2021 en van het resultaat over
2021 in overeenstemming met de in
Nederland geldende RJ-Richtlijn C2
Kleine fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over
2021; en
3. de toelichting met een overzicht van
de gehanteerde grondslagen voor
financiële verslaggeving en andere
toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd vol-
gens het Nederlands recht, waaronder
ook de Nederlandse controlestandaarden
vallen. Onze verantwoordelijkheden op
grond hiervan zijn beschreven in de sectie
'Onze verantwoordelijkheden voor de
controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het
Compagnie Fonds zoals vereist in de
Verordening inzake de onafhankelijkheid

Vaartocht Christiaan Brunings, september 2021

van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Het financieel jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het bestuursverslag. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de

in Nederland geldende RJ-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming

Opening Willem van de Velde & Zoon, september 2021

met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- h het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen

dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 11 juli 2022

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
G. Visser RA

Participanten Het Compagnie Fonds 2021

• Maarten van den Berg
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Arjen Conijn
<i>Maritieme Kamer</i>
• Jack Berk
<i>New York Kamer</i>	• Keesjan Cordia
<i>New York Kamer</i>
• Maarten Beucker Andreae
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Roos Damen
<i>Londen Kamer</i>
• Coen van Beuningen
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Kommer Damen
<i>Maritieme Kamer</i>
• Frank van Beuningen
<i>Maritieme Kamer</i>	• Alder Diesch
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Gregor Bollen
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Thom Dijkman
<i>Maritieme Kamer</i>
• Rudolf Booker
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Gerard Dijkstra
<i>Maritieme Kamer</i>
• Romeo van der Borch
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Jan Dirkzwager
<i>Maritieme Kamer</i>

• Evert van Dishoeck
<i>Maritieme Kamer</i>	• Michiel de Haan
<i>Maritieme Kamer</i>
• Jan Willem Doeksen
<i>Maritieme Kamer</i>	• Aad Hartevelde
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Tietse van Dorp
<i>Maritieme Kamer</i>	• Pieter Heerema
<i>Maritieme Kamer</i>
• Remko Eddes
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Ferdinand ter Heide
<i>Maritieme Kamer</i>
• Richard Engelaar
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Harry Heijst
<i>Maritieme Kamer</i>
• Gep Geesink
<i>Maritieme Kamer</i>	• Maarten van Hengel
<i>New York Kamer</i>
• Harold Goddijn
<i>Maritieme Kamer</i>	• Koos van den Heuvel
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Richard Govers
<i>Londen Kamer</i>	• Willem van den Heuvel
<i>Maritieme Kamer</i>
• Leo Greve
<i>Londen Kamer</i>	• Herman Hintzen
<i>Londen Kamer</i>
• Michael de Groot
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Sam van Holthe
<i>Londen Kamer</i>

• Pieter Houting
<i>Maritieme Kamer</i>	• Steven Melkman
<i>Amsterdam Kamer</i>
• Jan Huisman
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Huib Menten
<i>Maritieme Kamer</i>
• Sytze de Jong
<i>Maritieme Kamer</i>	• Rien Meppelink
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Maarten de Jong
<i>New York Kamer</i>	• Dick van Meurs
<i>Londen Kamer</i>
• Tom Jongen
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Paul Mönking
<i>Maritieme Kamer</i>
• Isaac Kalisvaart
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Frank Moore
<i>New York Kamer</i>
• Pieter Keijzer
<i>Maritieme Kamer</i>	• F. Peek-Pel
• Adriaan Koch
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Erik Plumers
<i>Maritieme Kamer</i>
• Pieter Kodde
<i>New York Kamer</i>	• Jaap Jan Prins
<i>Londen Kamer</i>
• Lukas Kolff
<i>Londen Kamer</i>	• Peter Rauwerda
<i>Maritieme Kamer</i>
• John Krediet
<i>New York Kamer</i>	• Volckert van Reesema
<i>New York Kamer</i>
• Jaap Kuiper
<i>Maritieme Kamer</i>	• Alexander Roepers
<i>New York Kamer</i>
• Arend Lambrechtsen
<i>Maritieme Kamer</i>	• Roelf Rogaar
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Frederik Laumans
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Peter Roorda
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Bernard van Liemt
<i>Maritieme Kamer</i>	• Coen van Rosmalen
<i>Londen Kamer</i>
• Danial Mahyari
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Onno Ruding
<i>De Ruyter Kamer</i>
• Robert van der Meer
<i>De Ruyter Kamer</i>	• Joppe Schepers
<i>Londen Kamer</i>
• Pamela Meijer - Van Reesema
<i>Amsterdam Kamer</i>	• Manfred Schepers
<i>Londen Kamer</i>

- **Michiel Schepers**
Maritieme Kamer

- **Robbert Sijbrandij**
Londen Kamer

- **Rutger van Slobbe**
Maritieme Kamer

- **Roald Smeets**
New York Kamer

- **Brenda Smits-Keijzer**
De Ruyter Kamer

- **Herman Spliethoff**
Maritieme Kamer

- **Gert Jan Staal**
De Ruyter Kamer

- **Daniel van Starrenburg**
New York Kamer

- **Ton aan de Stegge**
De Ruyter Kamer

- **Dirk Stolp**
Maritieme Kamer

- **Koene Talsma**
De Ruyter Kamer

- **Pieter Taselaar**
New York Kamer

- **Jan Hein Tiedema**
De Ruyter Kamer

- **Margriet Tiemstra**
De Ruyter Kamer

- **Jan Timmerman**
Maritieme Kamer

- **Arno Twigt**
Maritieme Kamer

- **Erik Veldhuizen**
Amsterdam Kamer

- **Jan-Bart Verkuyl**
Londen Kamer

- **Willem Vermeulen**
Maritieme Kamer

- **Daan van Vliet**
De Ruyter Kamer

- **Ronald de Waal**
Maritieme Kamer

- **Ton de Waardt**
De Ruyter Kamer

- **Dorus Wajer**
Maritieme Kamer

- **Evert-Jan Wamsteker**
New York Kamer

- **Jaap Westerling**
Maritieme Kamer

- **Michiel Wijsmuller**
De Ruyter Kamer

- **Otto Wilten**
Maritieme Kamer

- **Rob van Wingerden**
Maritieme Kamer

- **Philip ter Woort**
Londen Kamer

- **Cor van Zadelhoff**
Maritieme Kamer

Exclusieve bijeenkomsten Het Compagnie Fonds 2021

Ondanks dat het museum een groot deel van 2021 gesloten is geweest, konden een paar activiteiten voor het fonds tóch doorgaan. Ook zijn er meer online activiteiten gerealiseerd.

4 maart **Online live rondleiding** **Amsterdam Havenstad**

Op donderdag 4 maart was er een exclusieve live rondleiding door de nieuwste tentoonstelling *Amsterdam Havenstad*. Conservator Tim Streefkerk leidde ons live rond door de hele tentoonstelling en vertelde over de eeuwenoude relatie tussen de haven en de stad, vanaf het moment dat een dam in de Amstel werd aangelegd tot de toekomst van de haven.

29 april **Online live rondleiding depot**

Op donderdag 29 april heeft Frans van den Hoven, hoofd collectiebeheer, samen met directeur Michael Huijser, ons binnengelaten en rondgeleid in het depot van Het

Scheepvaartmuseum. In Het Behouden Huis is bijna ieder aspect van de Nederlandse scheepvaartgeschiedenis vanaf de zestiende tot en met de eenentwintigste eeuw vertegenwoordigd.

8 juli **Zomerborrel**

Zodra de zon scheen en de deuren van Het Scheepvaartmuseum weer geopend waren, kon de jaarlijkse Zomerborrel op het Dek van Het Scheepvaartmuseum doorgaan. Er was de mogelijkheid om een kijkje aan boord te nemen van de Clipper Stad Amsterdam die het museum als thuishaven had tijdens de coronapandemie. Speciaal voor deze avond waren ook de wandtapijten Solebay Tapestries, de tentoonstellingen Amsterdam havenstad en I Love Banda én het opgekalefaterde VOC-schip Amsterdam te bezoeken.

16 t/m 18 september
Heeren XVII Cup

De 13e editie van de Heeren XVII Cup kon in 2021 gelukkig doorgaan. Op donderdagavond 16 september heeft iedereen zich verzameld op de steiger van Het Scheepvaartmuseum om, samen met de Jonge Compagnen, een prachtige vaartocht over het IJ te maken met het historische stoomschip Christiaan Brunings. De volgende dag toog iedereen naar Grou voor een mooi en gezellig zeilweekend in Hotel Oostergo. De Heeren XVII Cup werd dit jaar gezeild met historische tjotters van de Stichting Friese Tjottervloot. De eerste dag was een dag met weinig wind, maar de tweede dag was een perfecte zeildag met wind en een strakblauwe lucht. Er werd een heerlijke lunch geserveerd op het starteiland en s'avonds is er gedineerd bij het Theehuis. Na acht races kwam team Amsterdam als winnaar uit de bus.

Wederom kon het Jaardiner, gepland op maandag 22 november, op het laatste moment niet door gaan omdat het museum zijn deuren opnieuw moest sluiten vanwege de corona maatregelen.

Nieuws vanuit het museum

Het Scheepvaartmuseum laat in zijn tentoonstellingen zien hoe sterk de maritieme wereld en samenleving verbonden zijn. Belangrijke speerpunten in de programmering zijn: de collectie centraal stellen, de impact van het gedeelde maritieme verleden agenderen, ruimte bieden voor reflectie en het uitwisselen van persoonlijke verhalen. Ondanks dat het museum zijn deuren door de maatregelen rondom de Covid-19 pandemie pas op 5 juni 2021 kon openen, is er veel gerealiseerd en opende het museum twee tijdelijke en twee meerjarige tentoonstellingen:

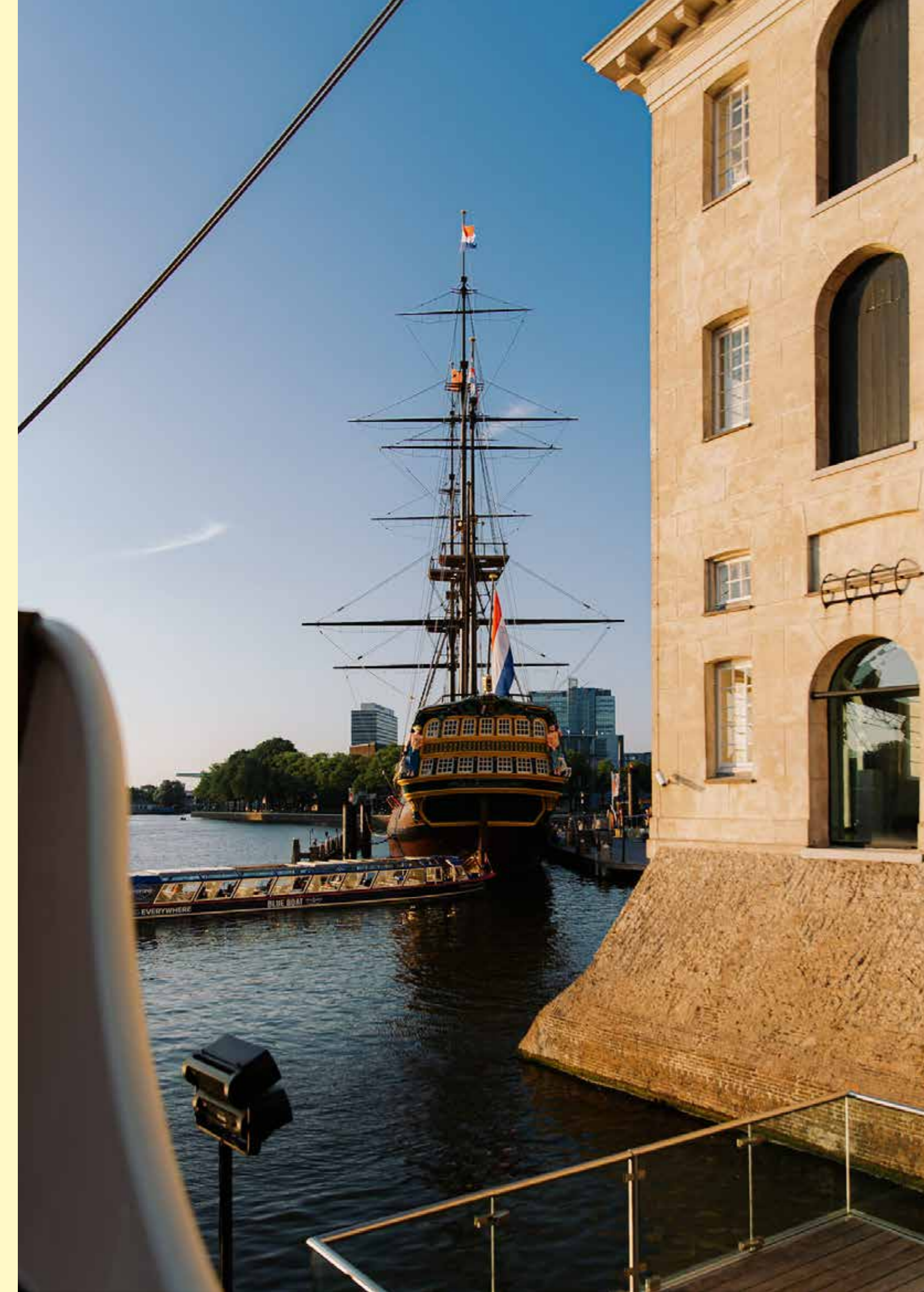
I love Banda: 400 jaar na de genocide door JP Coen onderzoekt de Nederlandse fotografe Isabella Boon de invloed van een Nederlands-Indonesische geschiedenis op het Banda van vandaag, vanuit het perspectief van zes jongeren van de Banda-eilanden.

Willem van de Velde, Vader & Zoon: Deze grote overzichtstentoonstelling was oorspronkelijk geprogrammeerd voor het najaar van 2020. Het is de eerste keer wereldwijd dat er zoveel werken van beide kunstenaars tegelijkertijd te zien zijn. In

de tentoonstelling belicht het museum het familiebedrijf van de Van de Veldes, hun oog voor detail en sfeer, grote vakmanschap en het 'oorlogscorrespondentschap' van vader Willem. Niet eerder bracht Het Scheepvaartmuseum zóveel objecten van beide schilders bijeen. Grote nationale en internationale musea verleenden hun medewerking aan de tentoonstelling.

Amsterdam Havenstad: Deze semi-permanente tentoonstelling laat de eeuwenoude relatie tussen de haven en de stad zien, vanaf het moment dat een dam in de Amstel werd aangelegd tot in de toekomst. Thema's als gebiedsontwikkeling en huisvesting komen aan de orde evenals onderwerpen als energie, duurzaamheid en mobiliteit.

De Solebay wandtapijten: In 2020 deed Het Scheepvaartmuseum een spectaculaire aankoop van twee zeldzame wandtapijten naar ontwerp van Willem van de Velde de Oude (1611-1693). Dit was de grootste aankoop uit de geschiedenis van het museum. De tapijten hebben nu een vaste opstelling gekregen.

Daarnaast werd in 2021 de grote onderhoudsbeurt van het VOC-schip Amsterdam voltooid. Het schip werd op 26 oktober 2020 verscheept van Het Scheepvaartmuseum naar de Oranjewerf en later naar Damen Shiprepair, om op 16 april 2021 weer aan te meren bij het museum. Het VOC-schip is een belangrijk onderdeel van het educatieprogramma en wordt o.a. met het programma *jij aan het roer* steeds breder ingezet als educatiemiddel.

Ook verlengde het museum in 2021 twee tijdelijke tentoonstellingen. De fototentoonstelling *Engelen van de Zee* van de Vlaamse portretfotograaf Stephan Vanfleteren was tot en met 16 mei 2021 te bezichtigen. Engelen van de Zee bestond uit een serie aangrijpende portretten van jongens tussen de zes en zestien jaar van maritiem opleidingsinstituut Koninklijk Werk IBIS in het Belgische Bredene. Ook *Rijzend Water* van fotojournalist Kadir van Lohuizen, over de wereldwijde impact van de stijgende zeespiegel sloot op 16 mei 2021 definitief.

Bezoeker

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2021 in totaal 132.859 bezoekers gehad. De impact van enkele maanden sluiting is goed zichtbaar, vooral in de lage aantallen van onderwijs (10.816) en de buitenlandse toerist (20.082). Met de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon* ontving het museum in het laatste kwartaal van het jaar nog veel cultuurliefhebbers en voor bezoekers met kinderen bleek het museum tijdens openingsdagen ook een goede bestemming. Door in de zomer enkele grote evenementen binnen te halen waaronder de diners met Wijnmakers & Chefs is het aantal evenementbezoekers hoog. De Nederlandse bezoeker waardeert Het Scheepvaartmuseum sinds 2017 met een rapportcijfer van 8,1. Dit rapportcijfer steeg in 2021 naar 8,2.

Educatie en publieksactiviteiten

Het Scheepvaartmuseum beschouwt zijn educatieve en publieksactiviteiten als de sleutel tot een wijde blik op de wereld en onze geschiedenis. Het uitwisselen van verhalen speelt daarbij een centrale rol. Sluitingen of beperkende maatregelen hebben op die ambitie uiteraard een enorme impact gehad.

Ondanks de museumsluitingen, bezochten in 2021 zo'n 9.994 leerlingen uit het basisonderwijs, voortgezet en hoger onderwijs Het Scheepvaartmuseum. Ondanks de beperkingen wisten scholen het museum relatief goed te vinden. Een hoogtepunt was Bootkamp – een fysiek kennismakingsprogramma voor brugklassers op het VOC-schip – waarbij het museum zo'n 800 brugklassers 'aan boord' haalde in augustus en september.

Het museum vergroot, extra gestimuleerd door de sluitingen, deze beleidsperiode zijn digitale aanbod. In 2020 heeft het museum versneld verschillende online pilotprojecten ontwikkeld, met onder meer op maatgemaakte lessen op het platform LessonUp. In 2021 bouwde het museum op deze pilots voort en wisten meer dan 1300 docenten de LessonUp-site voor digitaal onderwijs te vinden; meer dan 300 klassen volgden een online les via LessonUp (ongeveer 9.000 leerlingen).

In 2021 startte het museum ook met de eerste online live-rondleidingen voor het primair en voortgezet onderwijs. Deze behoren nu tot het standaard educatief aanbod van het museum en maar liefst 420 leerlingen volgden een online live-rondleiding door het museum vanuit de klas.

Collectie en onderzoek

In 2021 zijn door meerdere aankopen en schenkingen 80 museale voorwerpen aan de verzameling en 290 publicaties aan de bibliotheek toegevoegd. Bepalend bij de keuze tot verwerving zijn daarbij de vijf collectiethema's (Nederlanders en de wereld; Nederland als maritieme natie; De zee als bron van inspiratie; De zee als

glas plantage Molshoop, Suriname, 18^e eeuw

uitdaging; Amsterdam als havenstad) in het verzamelbeleid van Het Scheepvaartmuseum.

Aankopen voor de collectie betroffen, onder andere, een bijzonder **achttiende-eeuws Nederlands marinepistool** dat werd gekocht van een Britse handelaar. Een soortgelijk exemplaar komt in Nederlandse collecties niet voor. Bij kunst- en antiekhandel Frides Laméris werd een achttiende-eeuws **plantageglas** gekocht met een afbeelding van de plantage Molshoop in Suriname. Op een veiling in Duitsland werd een **1/92e aandeel** in de plantage Hofwijk in Suriname, afgegeven in 1790, aangekocht voor de collectie. Aan de verzameling munten en penningen werden door aankoop op een veiling twee exemplaren toegevoegd: een **penning** geslagen ter gelegenheid van het terugvinden van het graf van gouverneur Jan Pieterszoon Coen en een **jubileumpenning** van het College Zeemanshoop.

Het grootste deel van de verwervingen bestond uit schenkingen en legaten. Daaronder bevond zich onder andere de schenking van een **tafelvlag** van het afscheidsdiner dat werd gehouden tijdens de laatste lijndienstvaart van het motorschip Oranje in 1958.

Een andere schenker bood een **aansteker** aan die ooit als souvenir aan een andere reis met hetzelfde schip was meegenomen. Meerdere **persoonlijke documenten, fotoalbums en uniformen** werden aan de collectie toegevoegd, vooral van personeel dat in de twintigste eeuw werkzaam was in de koopvaardij en walvisvaart. Een **pet** van de rederij Goedkoop werd door het Maritiem Museum Rotterdam overgedragen. Door middel van interviews worden door de conservatoren verder de unieke verhalen en alledaagse praktijk van havenarbeiders en scheepsbouwers vastgelegd en aan de collectie toegevoegd.

De collectie manuscripten werd aanvullend met onder andere een verslag geschreven door de heer G.F. de Bruyn Kops van zijn reis naar en het verblijf in Indonesië tussen 1839 en 1843. In zo'n 350 pagina's heeft deze marineofficier in detail het leven aan boord als ook de diners en interieurs van landhuizen en gevechten beschreven. Een door scheepsarts A. Melchior handgeschreven en in walvishuid gebonden journaal van 552 pagina's en circa 100 tekeningen beschrijft het wel en wee aan boord van de walvisvaarder *Willem Barendsz* in 1946-1947. Soms verzamelt het museum ook over zichzelf. Een genummerd affiche van de tentoonstelling *Zonnewijzers Zonneklaar!* uit 1988 werd dankzij een schenking aan de collectie toegevoegd. Ook enkele originele foto's die waren aangetroffen aan boord van het stoomschip *Christiaan Brunings*, en waarop het schip als ijsbreker op de grote rivieren in actie is te zien, zijn officieel in de collectie opgenomen. Reproducties van de winterse actiefoto's zijn ingelijst en teruggeplaatst aan boord van de *Christiaan Brunings*.

In juni 2021 werd het omvangrijke technisch watersportarchief van de ANWB overgedragen. Dit archief diende als referentie voor de redactie van de *Waterkampioen*, bijvoorbeeld bij het schrijven van artikelen en recensies over plezierjachten en scheepsmotoren. Aan het einde van het kalenderjaar droeg het Museum Vlaardingen circa 1.200 boeken en tijdschriftreeksen over die afkomstig zijn uit de collectie van het voormalige Visserijmuseum

Een langdurig bruikleen van de pasteltekening *Een roerganger*, toegeschreven aan de kunstenaar Jan Veth, kon worden omgezet in een schenking. Het museum is deze en alle andere schenkers zeer erkentelijk voor hun genereuze steun.

Het museum voert een genereus bruikleenbeleid. 156 voorwerpen uit de collectie zijn in langdurig bruikleen bij 18 instellingen ondergebracht. Hiervan werden gedurende het jaar 4 objecten geretourneerd. In 2021 werden 12 objecten uit de collectie in tijdelijk bruikleen aan 5 andere

musea toevertrouwd. In 2021 zijn er geen voorwerpen uit de collectie afgestoten. In december werd de eerste versie van de collectiewebsite op collectie.hetscheepvaartmuseum.nl gelanceerd. Via deze website kunnen bezoekers beschrijvingen en beelden van objecten opzoeken.

Collectiebeheer en -registratie

Door de afdeling Collectiebeheer werd dit jaar veel werk verzet in de voorbereiding en totstandkoming van twee nieuwe presentaties: de nieuwe vaste opstelling *Amsterdam Havenstad* en de tijdelijke tentoonstelling over vader en zoon Willem van de Velde.

Medio april werd door externe textielrestauratoren in het depot de laatste hand gelegd aan de restauratie van de twee *Solebay wandtapijten*. Na afronding van de restauratie werden de tapijten naar het museumgebouw getransporteerd en in een nieuw ingerichte zaal geïnstalleerd. In 2021 werden kleine en grotere restauraties aan in totaal 76 objecten uit de collectie verricht. Deze werkzaamheden werden uitgevoerd door externe restauratoren en specialisten in overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders.

Het stoomschip *Christiaan Brunings* is voor onderhoud kortstondig naar de Oranjewerf geweest. Het 121 jaar oude stoomschip heeft bij de jaarlijkse intocht van Sinterklaas in Amsterdam wederom *acte de presence* gegeven.

Kenniscentrum en fellowships

In 2021 waren drie fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship waren dit Lars de Graaf en Lucie van Hulst. De Graaf deed onderzoek naar het leven van kolonisten, in het bijzonder de familie De Forest, aan de frontier van het zeventiende-eeuwse Nieuw-Nederland. Van Hulst onderzocht de nasleep van het Japanse bombardement van het stoomschip *Van Imhoff* in 1942 en de rol van de Nederlandse overheid in de publieke bekendheid van deze scheepsramp. Taalkundige en Warnsinck Fellow Cora van de Poppe rondde

haar in 2020 aangevangen onderzoek naar de talige vormgeving en sociale implicaties van het journaal houden door Michiel de Ruyter en zijn collega-officieren zoals Jan Corneliszoon Meppel. Zij richtte zich vooral op de expeditie van 1664-1665 tegen de zeerovers in Algiers en de Engelsen in West-Afrika en het Caribisch gebied. Een vierde Warnsinck Fellow, Zhifan Liu, zal haar onderzoek begin 2022 aanvangen. Liu zal onderzoek gaan doen naar de wereldkaart of *Kunyu quantu* <坤輿全图> vervaardigd door de Vlaamse Jezuïet Ferdinand Verbiest. De onderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen. Hun onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen.

Op 18 november vond het Museum-symposium plaats dat werd bijgewoond door meer dan 80 deelnemers. Het symposium stond in het teken van de zeeschilderkunst, in het bijzonder die van vader en zoon Willem van de Velde. Drie experts – conservator Friso Lammertse van het Rijksmuseum, kunsthistoricus Michiel van Duijnen en zelfstandig restaurator Caroline van der Elst – lieten hun licht schijnen op het werk van beide kunstenaars.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kon het museum in 2019 de nieuwe functie van wetenschappelijk onderzoeker instellen. De eerste Meyjes wetenschappelijk onderzoeker richt zich momenteel op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context.

Het museum participeert in meerdere onderzoeks- en digitaliseringsprojecten en ondersteunde meerdere aanvragen bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek door externe wetenschappelijk onderzoekers, waaronder Atlantic Stories (Rijksuniversiteit Groningen), GLOBALISE (Vrije Universiteit Amsterdam) en Zij voeren mee met de VOC (Huygens ING). In de meeste gevallen ondersteunt het museum de aanvragen door

het ter beschikking stellen van de collectie en conservatoren voor onderzoeken of door het aanbieden van de mogelijkheid om een pilotproject of symposium in het museum te organiseren. Verder is het museum penvoerder voor een haalbaarheidsstudie naar het ontwikkelen van een digitaal Netwerk Maritieme Bronnen, samen met Huygens ING, Maritiem Museum Rotterdam en het Zuiderzeemuseum. Traditiegetrouw wordt het jaarboek gewijd aan het onderwerp dat ook centraal staat in de grote tijdelijke najaarstentoonstelling. Dit jaar verscheen bij uitgeverij THOTH de fraai vormgegeven catalogus bij de tijdelijke tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*. De catalogus werd uitgebracht in zowel een Nederlands- als in een Engelstalige versie.

Samenwerkingen

In 2021 bouwde het museum voort op samenwerkingen die de dialoog over actuele thema's stimuleren en aandacht hebben voor inclusiviteit en publieksparticipatie. Vanuit de duurzaamheidsambities werd de bestaande samenwerking met Plastic Whale in november bekrachtigd door een schoolbezoek van twee bovenbouwgroepen uit Den Haag: zij wonnen een landelijke *social challenge* rondom duurzaamheid.

Voor het educatieve programma bij *Willem van de Velde & Zoon* zocht het museum contact met kunstenaar Tja Ling Hu (Fiep Westendorpprijs 2017): zij lichtte in een toegankelijk filmpje in de tentoonstelling haar passie voor tekenen en fascinatie voor (kunst over) water toe met het werk van de Van de Veldes als uitgangspunt. Om nieuw en moeilijk te bereiken publiek aan zich te binden is het museum in 2021, in samenwerking met Waag Society en de openbare bibliotheek in Amsterdam, de wijken in gegaan met het educatieve programma Maritiem Maaklab. De Maakplaats is een laagdrempelige en toegankelijke plek voor buurtkinderen die niet zo snel naar een museum (kunnen) komen om hen in contact te brengen met verhalen rondom de maritieme collectie van Het Scheepvaartmuseum

Voor de nieuwe familiepresentatie is een partnership met kinderboekenuitgeverij ROSE stories gestart vanuit hun missie om "stemmen en gezichten waaraan we ons dagelijks spiegelen nog diverser te maken".

Het museum organiseert publieksprogrammering bij voorkeur met samenwerkingspartners en doet dit regelmatig rondom bijzondere momenten in het jaar zoals een concert voor het Grachtenfestival, deelname aan de Open Monumentendag of Amsterdam PRIDE. Ook sloeg het museum in juni en juli opnieuw de handen ineen met Sites of Memory en verzorgde deels een reeks historische wandelingen in de buurt over het lokale slavernijverleden (Future for the Past), in combinatie met een Heri-Heri maaltijd op Keti Koti (1 juli).

Het Scheepvaartmuseum is bovendien voorzitter van Expeditie Oosterdok waar 13 culturele instellingen en 30 bedrijven bij zijn aangesloten. Dit netwerk organiseert gezamenlijk buurtactiviteiten zoals de Amsterdamse Waterspelen. Daarnaast is het museum actief betrokken bij de Plantagebuurt waarmee in 2021 een subsidieaanvraag is ingediend voor de realisatie van een duurzame verbinding over water, de zogenaamde cultuurferry.

Vooruitblik 2022

Op 19 december 2021 moest het museum wederom zijn deuren sluiten om op 26 januari 2022 weer open te gaan. De onzekerheid wat betreft de bezoekersstromen zal in het begin van 2022 nog voortduren, maar hopelijk later in het jaar langzaam herstellen.

In januari 2022 opende Het Scheepvaartmuseum een nieuwe wisselruimte waar regelmatig kleinere tentoonstellingen worden geprogrammeerd die inspelen op de actualiteit en gebruik maken van de eigen collectie. De eerste tentoonstelling gaat over het Noordzeekanaal, welke samenvalt met de opening van de nieuwe zeesluis bij IJmuiden.

Daarnaast gaat het museum door met het digitaliseren van de collectie om deze ook online toegankelijk te maken. Door het aanstellen van een junior conservator wil het museum naast het fellowshipsprogramma, ook ander onderzoektalent de mogelijkheid bieden zich verder te ontwikkelen.

In de zomer zal er een nieuwe vaste opstelling gerealiseerd worden voor de allerjongste bezoekers tussen de 2-6 jaar. Deze interactieve familie tentoonstelling *Doris Duiker* is een belangrijke toevoeging aan de gevarieerdheid van tentoonstellingen en sluit daarom aan bij de ambitie van het museum een breed publiek te bereiken.

Dit beoogt het museum ook met de tentoonstelling *Mens op Zee* die in het najaar opent; deze tentoonstelling speelt zich af in een wereld die los is van de wal en onderzoekt hoe het "op zee zijn" de mens kan veranderen en agendeert hiermee actuele thema's zoals migratie en gender in de maritieme wereld. De omvangrijke fotocollectie van Het Scheepvaartmuseum vormt een belangrijk onderdeel van deze tentoonstelling.

Daarnaast spreekt het museum met het National Maritime Museum in Greenwich, en Mystic Seaport Museum in de VS onder meer over het laten reizen van de tentoonstelling *Rising Tide* van Kadir van Lohuizen en het organiseren van gezamenlijke presentaties over de collectie en programmering.

